

Результати опитування керівників підприємств Хмельницької області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Хмельницької області** у II кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників, обмеженість виробничих потужностей та брак обігових коштів, **респонденти очікували збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні** та стримано оцінювали майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** нижчими темпами: баланс відповідей – 28.6% (у I кварталі 2025 року – 46.7%) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги**: 57.1% респондентів очікували, що зростання споживчих цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 60.0%), у цілому по Україні – 58.4%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют, воєнні дії та їх наслідки (графік 2);
- **девальвацію національної валюти вищими темпами**: знецінення гривні відносно долара США очікували 92.3% респондентів (у попередньому кварталі – 73.3%), у цілому по Україні – 83.4%;
- фінансово-економічний стан підприємств без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 13.3%). У цілому по Україні – 2.4% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції** нижчими темпами, **у тому числі на зовнішньому ринку**: баланси відповідей – по 28.6% відповідно (у попередньому кварталі – 60.0% і 71.4% відповідно), у цілому по Україні – 10.5% і 9.4% відповідно;
- **уповільнення зростання обсягу інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 21.4% (у I кварталі 2025 року – 46.7%). Респонденти також очікували зростання обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – 35.7% (у I кварталі 2025 року – 46.7%), у цілому по Україні – 7.8% і «мінус» 0.7% відповідно (таблиця);
- незмінну кількість працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 6.7%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства, нижчими темпами**: баланс відповідей – 78.6% та 57.1% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% та 66.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливали курс гривні до іноземних валют, вартість трудових ресурсів та ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника**: баланси відповідей – 64.3% і 78.6% відповідно (у попередньому кварталі – 73.3% і 86.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників, обмеженість виробничих потужностей та брак обігових коштів (вплив чинника посилюється) (графік 5).

Респонденти очікували **значне зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (57.1%), розділилися – 50.0% із них надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів дещо послабилися, проте все ще залишилися жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування, надмірні вимоги до застави, занадто складна процедура оформлення документів та значні коливання курсу гривні до іноземних валют – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

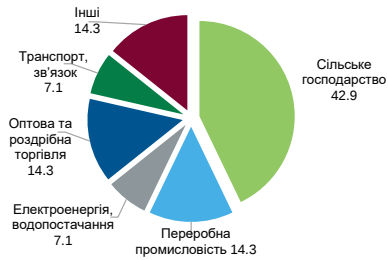
Усі респонденти області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.2%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

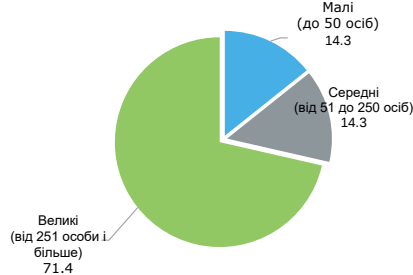
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий**: баланс відповідей – 42.9% (у попередньому кварталі – 20.0%), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва знизився й оцінюється як нижчий, ніж нормальний**: баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у I кварталі 2025 року – 20.0%);
- **підприємства області були змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту**: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.7%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

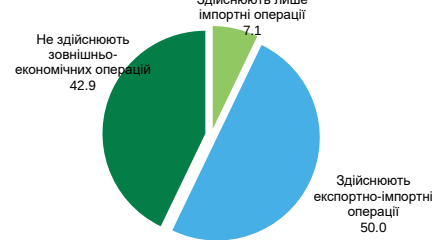
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

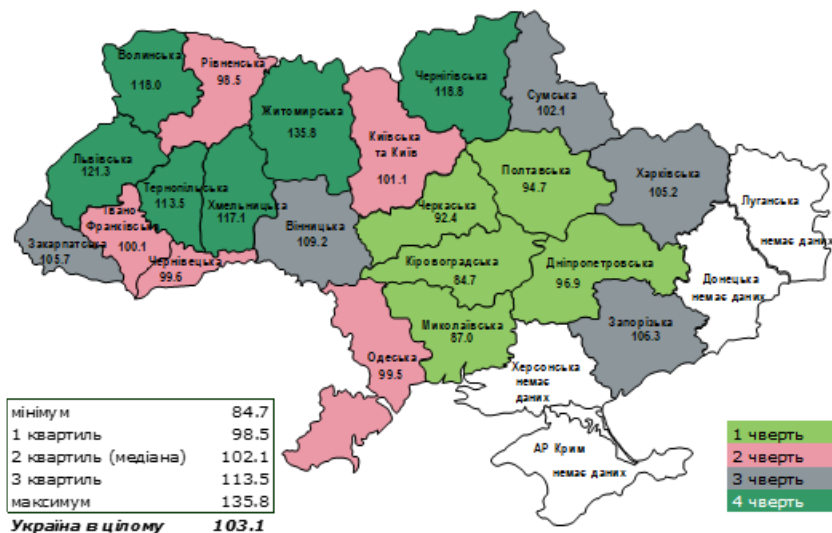

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 квітня – 28 травня 2025 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;

**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

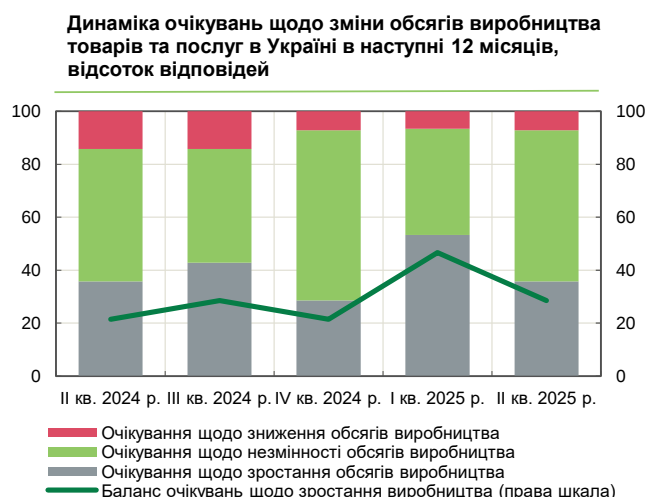
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	7.1	21.4	7.7	13.3	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	50.0	46.2	42.9	60.0	28.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	35.7	28.6	35.7	40.0	35.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	28.6	71.4	50.0	46.7	21.4
кількості працівників	7.1	7.1	14.3	6.7	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

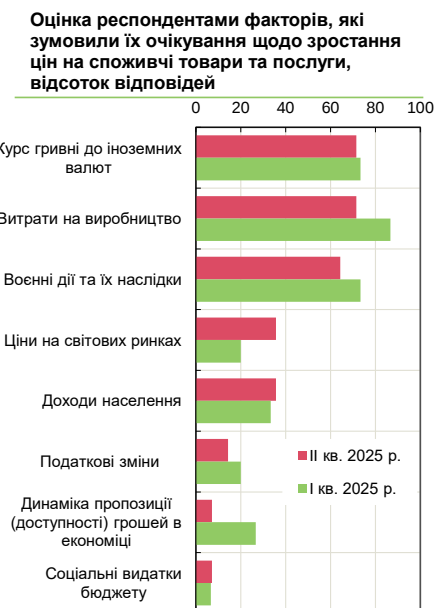
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

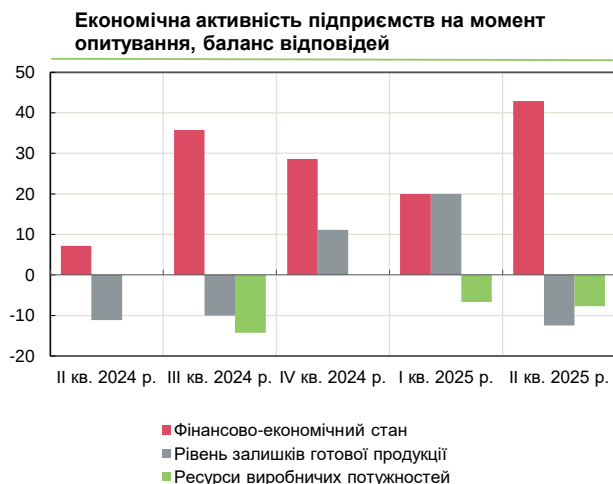
Графік 1

Графік 2

Графік 3

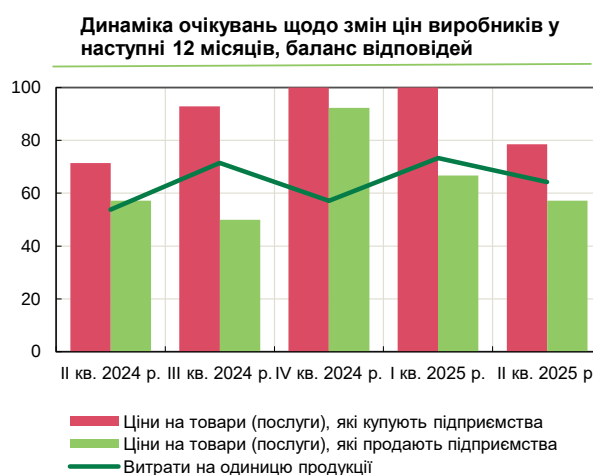
Графік 4

Графік 5

Графік 6

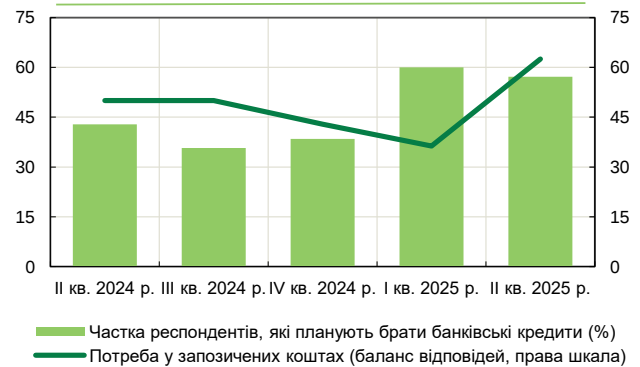
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

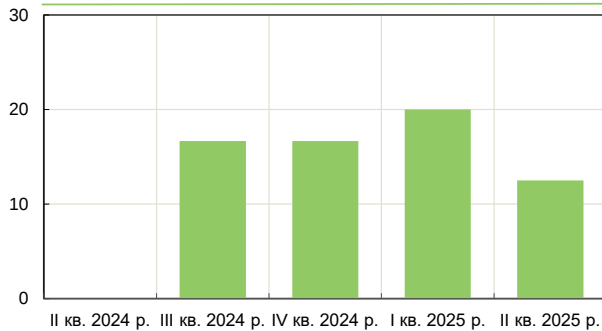
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

